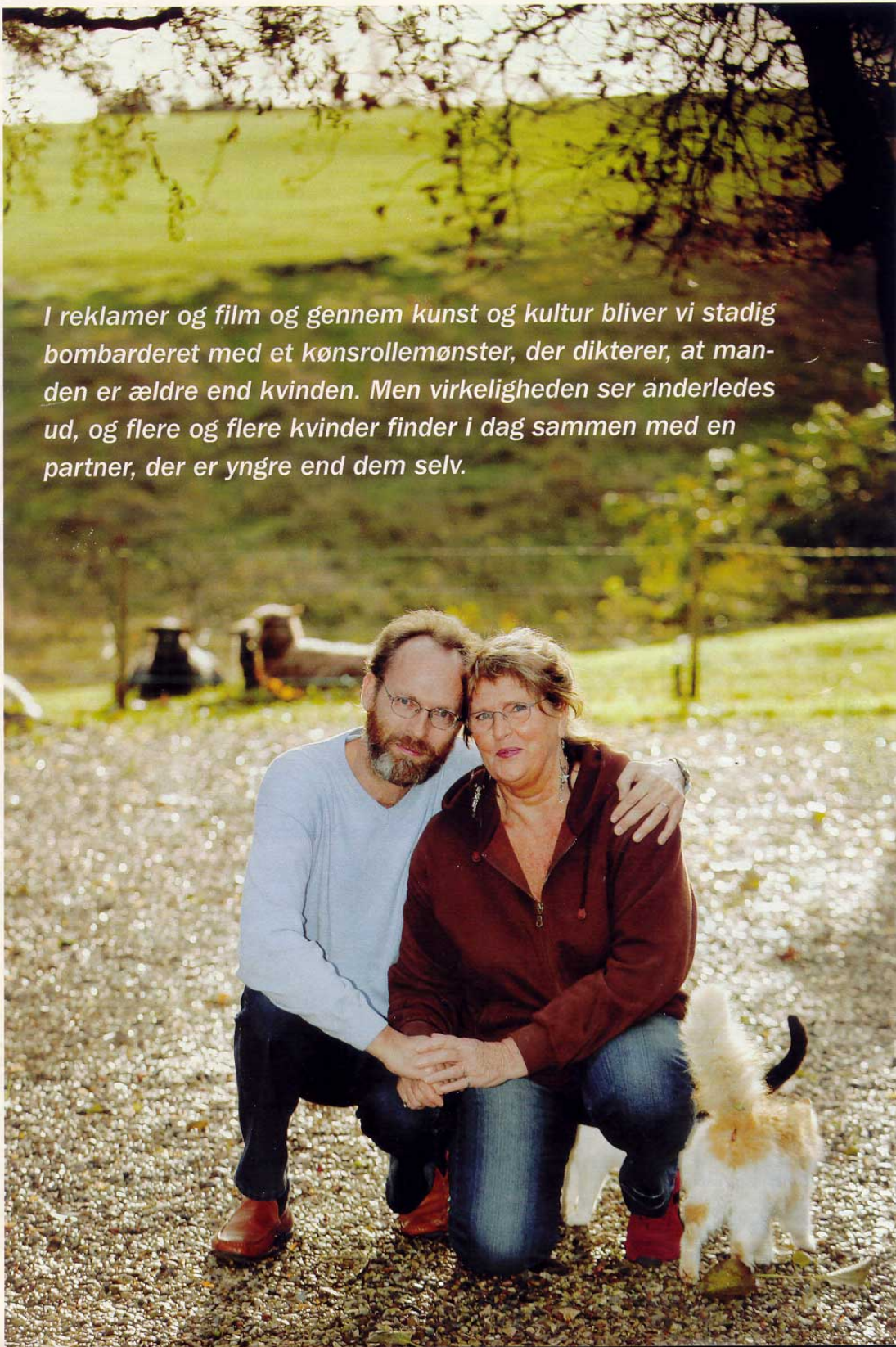

NÅR HUN ER ÆLDST

FOKUS PÅ

I reklamer og film og gennem kunst og kultur bliver vi stadig bombarderet med et kønsrollemønster, der dikterer, at manden er ældre end kvinden. Men virkeligheden ser anderledes ud, og flere og flere kvinder finder i dag sammen med en partner, der er yngre end dem selv.

AF REBEKKA ANDREASEN FOTO: HENRIK BJERG, SCANPIX OG WILLI HANSEN/CONGHOUSET

En styrke

Den helt store betingelsesløse kærlighed. Sådan beskriver Lieselotte Skov-Petersen forholdet til sin mand, Jeppe, der kun er seks år ældre end hendes søn. Hun er 64 år. Han er 50, og de er nu sammen på 18. år. Aldersforskellen har kun været en styrke for deres forhold, mener hun.

Jeg har det ikke godt med gamle mænd. Det er vigtigt for mig, at de er unge og dynamiske. Mænd i min alder er gået lidt i stå. Jeg kender simpelthen ingen, der er rigtig interessant. De er kørt fast i deres tankegang, er lidt opslidte og er ikke nysgerrige længere. Nu er jeg vist ret hård og måske lidt fordomsfuld, men jeg oplever, at de fleste mænd i min alder ikke vil opleve nyt mere. Jeg kunne aldrig falde for en mand på min alder, fastslår Lieselotte Skov-Petersen.

De sidste 18 år har hun delt sit liv med sin mand, Jeppe, der er knap 15 år yngre end hende selv.

– Vi har været på Pilgrimsrejse i Frankrig i Maria Magdalenes fodspor. Og sidste år gik vi de 700 km fra Gedser til Skagen. Det tror jeg ikke, en mand i min alder ville have lyst til. Jeg synes, det er så dejligt, at jeg kigger i et ungt ansigt. Det er også med til, at jeg selv føler mig yngre. Vores forhold er meget levende. Vi kører ikke på rutinerne, for det kan jeg ikke holde ud. Det er den helt store betingelsesløse kærlighed. Og det er det også for min mand. Jeg ved, Jeppe gerne vil have en vis kone, og det har han fået. Og jeg er da stolt over, at jeg har en 15 år yngre mand, smiler hun.

På Lieselottes dåbsattest står der 1941, og der må være

noget om, at en ung livsledsager gør en yngre. Lieselotte udstråler vitalitet, livslyst og glæde og holder sig utrolig godt. Hun lever stadig et meget aktivt liv og har ikke tænkt sig at gå på pension foreløbig. Hun underviser i at male – sjælebilleder med hjertet og ikke hjernen. Hun maler også selv og arrangerer udstillinger rundt omkring i landet.

– Vi er meget jævnbyrdige. Jeg er sådan lidt vild og aktiv, og Jeppe er lidt stille og rolig og vil faktisk gerne være lidt gammel, selvom han ser meget ungdommelig ud. Han er lykkelig for, at han er blevet 50, forklarer Lieselotte, der bor med sin mand på en gård lidt uden for Hadsten nord for Århus.

Seks år ældre end sønnen

Lieselotte er født i det daværende Tjekkoslovakiet og boede i Tyskland under 2. verdenskrig. Som krigsbarn kom hun 11 år gammel på ferieophold på en gård i Sønderjylland gennem Røde Kors. Som ganske ung blev hun gift med gårdejerens søn, der var et par år ældre end hende. Ægteskabet varede 12 år, og sammen fik de først en søn og derefter to døtre. Efterfølgende har Lieselotte været i to forhold med kærester, der har været fire til seks år yngre end hende selv.

– Mine kærester er langsomt blevet yngre og yngre, ler Lieselotte.

Som 46-årig mødte hun Jeppe, der arbejder som postbud. De mødte hinanden som elever på en kunstske i Århus. En onsdag formiddag, hvor der var fællesundervisning for alle elever, så Lieselotte sin helt store kærlighed for første gang.

Hun husker tydeligt, hvordan Jeppe trådte ind ad døren sammen med to andre elever.

„Det var for flovt at få en kæreste, der var yngre end mit barn“

– Der stod pludselig tre høje, unge fyre i døren. Jeg fik hjertebanken og var overhovedet ikke i tvivl om, hvem der fik min uro frem. Jeg tænkte: Uh, bare han nu er ældre end min søn. Han er seks år ældre. Det har da reddet mig mange gange. Det var for flovt at få en kæreste, der var yngre end mit barn, ler Lieselotte og forklarer, at det var kærlighed ved første blik.

Hendes blik altså

Jeppe kiggede mere efter de yngre piger på skolen, og dem var der mange af.

Men de to blev venner, fik fælles værksted sammen med et par andre kunstnere, og efter et halvt år blev de kærester. De skulle lige sunde

sig og holdt forholdet hemmeligt de første 14 dage, fordi de begge syntes, det var en smule underligt med den store aldersforskel.

– Det var som at være helt ung pige igen, selvom jeg var midt i 40'erne. Jeg var meget forelsket, fri for børn, fri fra tidligere forhold, og jeg boede faktisk på det tidspunkt i et kolonihavehus.

– De første mange år tænkte jeg aldrig på fremtiden. Det kunne jeg ikke holde ud.

I starten har jeg mere set det som et eventyr. Jeg var da bange for at satse på Jeppe. Tænkte, at når der er så stor aldersforskel, er det ikke bæredygtigt. Men jeg lærte med årene at leve i nuet – og være i nuet. Vi har aldrig diskuteret, hvad vi skulle om et halvt år. Eller om en uge. Men Jeppe blev ved med at hænge fast. Han har altid været totalt hengivende. Det har været en betingelsesløs kærlighed fra en mand, som jeg ikke har oplevet før, siger Lieselotte og fortsætter:

– Jeg vil ikke sige, at jeg har følt mig truet, fordi han var så ung og jeg så meget ældre, men jeg har haft en forståelse for, at jeg måtte regne med, at han en skønne dag fandt en yngre. Jeg har tænkt: Nu er

NÅR HUN ER ÆLDST

jeg snart 50. Nu er jeg snart 60, og nu tænker jeg – nu er jeg snart 65. Det kan da ikke blive ved. Men efterhånden ved jeg godt, at vi jo bare følges ad. De knap 15 år, der er mellem os, er jo også med os.

En feminin mand

Lieselotte og Jeppe har aldrig haft voldsomme diskussioner om, hvordan deres fælles liv skulle forme sig, og han har ikke haft ønsker om at få børn. Men han har et godt forhold til Lieselottes børn, og hendes børnebørn betragter ham også som bedstefar.

I starten havde Jeppe's mor svært ved at acceptere forholdet, og det var også svært for Lieselotte, der har ben i næsen og kræver plads. Men de har i dag et fint forhold, og Lieselotte har aldrig ople-

vet negative reaktioner over aldersforskellen. Hverken fra venner eller familie. Og kun en enkelt gang har en bekendt spurgt Jeppe, om han var i byen med sin mor.

– Blandt Jeppe's venner har jeg oplevet en utrolig respekt og accept. Jeg oplever, at de lytter til mig, fordi jeg er den ældste. Alder har aldrig været et problem, og mine børn har taget fint imod ham.

Dog kan hun af og til komme i situationer, hvor hun føler sig lidt malplaceret på grund af sin alder. Det er især, når hun er sammen med bekendte eller nogle af Jeppe's kolleger, som hun ikke kender så godt, og hvis de er meget yngre end hende selv.

– Men det er mig selv, der bliver lidt flov – ikke Jeppe. Han er bare stolt og glad.

Hvorfor kvinder traditio-

nel falder for mænd, der er ældre end dem selv, har hun et bud på. Hun mener, det handler om, at kvinder søger tryghed og beskyttelse. En mand, der passer på dem. Sådan har hun selv haft det i sit første ægteskab.

– En yngre mand er måske lidt mere feminin i sine følelser og i sin måde at vurdere tingene på. Jeppe bruger sin intuition meget. Det er ikke fordi, han er en blød mand. Han laver ikke mad, og han er vild med sin traktor. Men han er alligevel lidt feminin. Jeg kan ikke have machomænd. De er gyselige, fastslår Lieselotte og slår en latter op.

Hun sætter stor pris på, at Jeppe ikke peger fingre ad hendes interesse for det åndelige og spirituelle.

– I starten ville jeg gerne lave ham om til min drøm-

memand, men det fandt jeg jo ud af, at han var. Og hvis jeg lavede ham om, var det ikke sikkert, han ville være det mere.

Nyt mande- og kvindebillede

Vi må gøre op med et stereotypt mandebillede, hvor manden er ham, der er ældst, tjener flest penge og forsøger kvinden. For sådan ser virkeligheden slet ikke ud, siger fremtidsforsker Birthe Linddal Hansen.

– Vi ser flere og flere par i dag, hvor kønsrollemønstret er vendt på hovedet. Ligestillingen vender op og ned på mange normer i familien og bryder århundredes tradi-

tioner. I takt med at kvinder har fået bedre uddannelser – og i mange tilfælde er bedre uddannede end mænd – har fået friværdis og kan forsørge sig selv, er der en stor gruppe

af kvinder, der finder en yngre mand. Det er blevet mere normalt, forklarer Birthe Linddal Hansen.

Hun er sociolog, historiker og fremtidsforsker fra Insti-

tuttet for Fremtidsforskning i København.

Birthe Linddal Hansen indskyder dog, at det ikke er nyt i historien, at kvinder gifter sig med en væsentligt

ynge mand. Også før i tiden har eksempelvis en ældre præsteenke giftet sig med en meget yngre mand, for "at få livet til at gå op", som hun udtrykker det.

Men gennem de seneste 30 år er det blevet stadig mere

„Kvinder har traditionelt valgt livsledsagere, der er ældre end dem selv“

normalt med kvinder, der har en ældre dåbsattest end deres mænd.

Birthe Linddal Hansen peger på, at stadig flere kvinder er kendte i offentligheden. De er i front og får ofte, hvad hun kalder "baglandsmænd". Mænd, der støtter og står bag dem.

– Det er attraktivt at få en vinderhest, og de kvinder er så attraktive, at de selv kan vælge. Derfor tager de det bedste, de kan få, og det er en stærk, ung mand, forklarer Birthe Linddal Hansen og ler.

Men selvom det gennem de sidste årtier er blevet mere normalt med ægteskaber og forhold, hvor kvinden er ældst, har vi stadig nogle kulturelle normer, der dikterer, at manden bør være ældst. For kvinder har traditionelt valgt livsledsagere, der er ældre end dem selv. Ud over at være kulturelt bestemt hænger det også sammen med vores urinstinkt. At kvinder gerne vil have mænd, der beskytter og passer på dem og deres børn og derfor vælger ældre mænd. Vi kan sammenligne os med dyrene for at få en af forklaringerne på, hvorfor mænd vælger en yngre kvinde. Nemlig fordi de har mulighed for at reproducere sig selv og få børn.

Ifølge Birthe Linddal Hansen forsøger vi stadig at leve op til de gamle idealer og de gamle kønsrollemønstre, selvom verden er i heftig forandring.

– Vi lever i en individualiseret tid, og vi er dybt afhængige af den kultur, vi lever i.

Vi spejler os konstant i den og de kulturelle normer, vi har. I reklamer og film, kunst og kultur bliver vi stadig konfronteret med et gammelt kønsrollemønster, som vi gerne vil leve op til. Vi har et idealbillede af, at det er man-

den, der redder kvinden. Men virkeligheden er en anden, og vi må gøre op med det stereotype mandebillede. Kvinder kan ikke forlange, at mænd skal forsørge dem, forklarer Birthe Linddal Hansen.

Nye roller

Hun mener, at det bliver en gigantisk udfordring for mændene i de næste mange år at tilpasse sig den nye rolle, som ligestillingssamfundet har udstukket til dem. For ligestillingen er nemlig indtil nu primært sket på kvindernes præmisser, mener hun, og de fleste mænd har slet ikke forholdt sig til, hvad der skete omkring dem og er derfor ved at sakke bagud i en masse sammenhænge. De skal som en af mange ting vænne sig til, at ældre kvinder finder sammen med yngre mænd.

– Nutidens mænd har ikke fundet deres nye roller i et ligestillingssamfund, hvor de ikke længere pr. kønsdefinition har mere magt og agt end kvinderne. Mange mænd har i dag svært ved at leve op til idealforestillingen om, hvordan en mand helst skal være. En idealforestilling, som stadig hører et andet århundrede til, og som definerer manden som forsørgeren – ham der ved bedst, ham som kan redde enhver kvinde i nød, ham der baner vejen. Men faktum er, at mænd generelt set er rigtig dårlige til at redde kvinder i nød, og de fleste kvinder faktisk er bedre til at redde både sig selv og manden end omvendt, siger hun.

– Det er interessant at se, hvilke kvinder de yngre mænd gifter sig med. Og det er nøjagtig samme effekt, som når en kvinde gifter sig med en ældre mand. Det kan være skønhed, magt, anerkendelse eller penge, der ubevidst trækker. Altså, at den yngre part har noget at vinde i forholdet, forklarer hun.

Selvom det er mere og mere normalt med forhold, hvor

kvinden er ældst, så viser statistikken, at det oftere ender med en skilsmisse. Birthe Linddal Hansen refererer til en undersøgelse fra USA, der viser, at der er mindre sandsynlighed for, at et ægteskab varer ved, når kvinden er ældre end manden. Faktisk er et ægteskab mest "bæredygtigt", hvis manden er tre til syv år ældre end kvinden. ○

Kendte par til den skæve side

I Hollywood er der ikke langt mellem berømte par, hvor kvinden er ældre end sin partner. Madonna er gift med instruktøren Guy Ritchi, der er 10 år yngre. Demi Moore er kæreste med den 15 år yngre skuespiller Ashton Kutcher. Cameron Diaz dater den 9 år yngre musiker Justin Timberlake. Også danske kvinder finder sammen med yngre mænd:

Alexandra (bill.) er efter nogle års kæresteri blevet gift med den væsentligt yngre Martin Jørgensen. Camilla Miehe-Renard er gift og har barn med en 10 år yngre mand. Lisbet Lundquist er ældre end sin mand skuespiller Søren Østergaard, ligesom journalist Vibeke Hartkorn, 40, har en kæreste, der er en del yngre end hende selv.